

«Պու պապոտե Լճիրալ Պարրաւ կիւթէ վէրիմիշ օլան թալիմաթ, օ տէրէճէ գաթի տիր քի, Կարիպտուրի թագըմընա եարտըմ իթմէսի եախօտ ախէր պիր սուրէթլէ Լճրոփա իշլէ. րինէ գարըմսոր ճայգը իմքեանտէ տէյիլ տիր:»

Լճիրալը մուամալէյնին Ֆիօրէնչաւ տա հուզուրի, մահալա պահրի սեֆիտ տէ միւճթէմիաի Լճէրիգա սեֆաինի իշուն Իթալիա սեֆաինիստէ պուլ լունան լիմանլարտան պիրինին իս թիմարքի զըմնընտա, Իթալիա տէվ լէթիլէ աշըլմըշ օլան միւզաթէրէյի պիր վէֆգը տիլիսահ պաշա չըգար մագտան իպարէթ իմիշ... Լճի ամ մա պէյլէ պիր տօթթանէ թէքլիֆին վիւճուտէ կէլմէսի իշուն, պիր Ֆըրգաի տօնանմայա վէ տմիրալ Պարրաւ կիւթէ միւճթէմէաի Լճէրիգա ճիւմհուրունուն պիրինճի ամի րալը մատուտ օլան զաթէ նէ հա ճէթ, աճէպ ճիւմհուրուն մէգքիւրէ իշի Ֆիօրէնչաւտարքի սեֆիթի մարիֆէթիլէ, եախօտ պուլ մատտէ իշուն այրըճա պիր մուրախիսալը մախսուս իզամիլէ պիթիւրէմէզմիլիտի:...

«Պու, կիւնլէրաէ Լ իվրփուլա, Պանատատա Հարիս նամ պիր քի մէսնէնին ֆապրիգաթընտա մամուլ օլարագ էմալի նամէշհուտ պէյիւք լիւքտէ պիր քէլէ փէյնիւր կէլմիշ տիր: Պու փէյնիւրին եէրտէն եիւքսէքլիլի 3 այագ, գուլթու (1) 6, այագ 10 փարմագ վէ չէմպէրի 21 այագ վէ աղըրըղը 2450 գըլէ գատար օլտու զու հալտէ, իմալի իշուն 7000 րէս ի նէքտէն սաղըլմըշ օլարագ 273000 գըլէ մըգտարի սիւտ սարֆ օլունմուշ տուր: Սահիպի պուլ տէվ փէյնիւրին սէյրի իշուն ատամպաշընա եարըմ չիլին եանի 110, փարա ալմագտա տըր, սլէմին սէյր ու թէմաշալը պիթաթիլտէն սօղրա, Լ իվրփուլա քիլիլէրինտէն զէնկին պիր զաթ պուլ փէյնիւրի ֆուգարալը իշուն սաթըն ալաճագ, վէ եինէ չէհրի մէզպուր աղնիսաթընտան տիկէր իքի զաթտալա զըմ օլան էթմէյի վէ պիրայը քէնտի գարիհալարընտան թէտարիք իտէ ճէքլէր իմիշ չէյլէ քի 8000 ֆուգարալ յա քեաֆի պիր էյիւն եէմէք վէրիլէ պիլէճէյի թախմին օլունմագտա տըր:»

«Փարիսին Լճի զաթթաթը չու վէճհիլէ պահա իտէր:»

«Լճրպապը ֆէսատ հուտու տու թէճալուղ իթալի, (Սամանը

օրտուտունուն իլք ֆըրգալարը իլէ պիր միւտարէպէ վագի օլուպ, ատա քիրի (Սամանիլէ պօզուլուպ տաղը տըլար, պու հալաուրիս տիւն ախալմ Փարիսէ վապը օլտու:»

«Սահիհէն կիւլէճէք չէյ...»
«Լճթէտէն Վ իլէնանըն Տէպա զաթթաթը տա չէյլէ սէյլէր «Պուլ զարիսթանըն ահվալի օ տէրէճէ աղ ըրլաշմըշ վէ ֆէնալաշմըշ տըր քի, պա իրատէի սէնիլէ Լճմէր փաշա հաղ րէթէրի թոււնա օրտուտու սէր գօ մանտանըղը մէմուրիլէթիլէ ալէլա ճէլէ Բուսճուղա իզամ պույրուլմուշ տուր:»

«Լճմէր փաշա հաղրէթէրի Տէրալիլէտէն ապա գըմըլտանտըղը եօգ վէ էլ հալէթու հաղիհի գայիմմագամը սէրապէրի մէմուրիլէթիլէրիլէ մէշ զուլ օլմագտա տըրլար...»

«Փափա հաղրէթէրի Լճթիա տէվլէթի իլէ Պօնգօրտաթօ մատտէ սինտէն տօլայը օլան աղըր միւշքիլաթ վէ իիթիլաֆաթընտան նաշի տէվլէ թը միւշարալէյա թարաֆընտան մուախիսարէն Բօմայա մուվասէլէթ իթմիշ օլան սէֆիթի հէնուղ րէսմէն հուզուրունա գապուլ իթմէք իսթէ մէյուպ չիմաիլիք թէլիթ իթմիշլէր տիր:»

«Բէզալիք Փափա հաղրէթէրի Բու սիա տէվլէթի սէֆիթիլի հուզուրունա գապուլ իթմէքսիլի, կէրէք գաթօ լիլէրէ գարըլ զուլմու խուսուլմէթ պապընտէ օլան իւգաղըն (1) իտտէ սինի վէ կէրէք մէնֆիտէ օլան փիւ գօպուլարըն սիւրկիւնտէն իսէլալէրինի թալէպ էյլէմիշտիր:»

«Սիլիստա մուխալիֆ կիւրուհի թարաֆընտան զուհուրա կէլէն մաիւ լուլթիլէթ, եալընըղ Փալէրմօ չէհրին տէ օլմայուպ Վաթանա վէ Սիսինա չէհիլլէրինտէ սիրայէթ իթմիշ օլ տուղու, վէ անճագ Իթալիա տէվլէ թիտէ, զայլէթէ գուշղուտէ օլուպ, ճէզիլէնին հէր հանիլը թարաֆընտա պիր հարաքէթի իիթիլալիլէ զուհուր իթմէ թէվս ու թէսքիլինէ քիֆայէթ իտէճէք գուվիլի աղքէրիլէ թէճէմ միւ իթմիլմիշ պուլունտուղու իս թիսպար գըլլմըշտըր:»

«Բօմա հիւքիւմէթինին էճնէպի տէն կէօնիլլիւ սաքէրի եաղմագ խուսուտունտան գաթիլէն կէրի տուր մուշ օլտուղու պիլտիրիլիթ:»

«Հապէշտէն հայը վագըթտան պէրու պիր եէնի վէ միւհիմմ խապէր

զուհուր իթմիշ տէյիլտիր: Վաղէ թալէր էսիի վէ պայաթլանմըշ հա վատիսլէրի հէճէլէյուպ տուրմատա, վէ միւթալաաի վագիալարընտա կէահ էյի վէ կէահ քէօթիւ պիր նէթիճէյէ ինթիզար իթմէքտէտիրլէր, հասրըր օ գատար պու թարաֆտան հալաուրի սի միւհիմմէ գըլլըղընա կէլմիշլէր տիր քի, մուախիսարէն Ինկիլիզ օրտու տունա թէօտարուն թարաֆընտան կէլմիշ օլան պիր ճատուտուն ախղ ու կիրիֆթ օլունմատըլա, պիր տիվանը հարպ հուզուրունտա մուհաքէմէ ի տիլմէք իւգրէ, Լճթէկէրաթ չէհրինէ կէօնտէրիլմիշ պուլունմատը կիպի, հիչ մագուլէսինտէն պիր հալաուրի կիւնիւն թաղէ վէ ճանըլ խապէրի տէյու նասա թէպիլի իթմէքտէ տիրլէր:»

«Պու կիւնլէրտէ Բրուսիա տէվ լէթի իլէ միւճթէմէաի Լճէրիգա ճիւմհուրու պէյնիտէ թարաֆէյն թէպաալարը հագգընտա պիր ահտ նամէ ագտ ու թանգիմ օլունտուղու Բրուսիա զաթթալարընտա կէօրիւ միւշ տիր:»

«Նճագ զարարըղ պիր չէյ իտիլի նէ մէպնի նէշը օլունան պու ահտ նամէտէն պաշգա բօլիթիգաճա խա ֆի պիր ահտնամէ տահա պուլունտուղու սէյլէնմէքտէ տիր: Լճանա նամէի մէգքիւրլէ Բրուսիա վէ Բու սիա տէվլէթէրիլէ միւճթէմէաի Լճմէրիգա ճիւմհուրի պէյնիտէ թէ ճալուղի վէ թէհալուղի պիր իթթիլ ֆագ ու իթթիհատ ագտ ու րապթ օլունմուշ տուր, իլէրուտէ Բուսիա իլէ Բրուսիա տէվլէթէրիլին պաղը թէչէպպիւսաթը փօլիթիլիլէրինէ թարաֆը ախէրտէն պիր միւմանտաթ զուհուրինտէ մէյուտան չըգմագ իւղ րէ չիմտիլիք կիլլի գալմատը մուգար րար ըմըշ:»

«Բուսիա վէ Բրուսիա տէվլէթէրիլէ Լճէրիգա ճիւմհուրը մէյանէ սինտէ տէրքեար օլան իթթիլապ ու իթթիհատէ Իթալիա տէվլէթի նին տէխալէթ իթմէմէսինի, Ինկիլ թէրրա, Ֆրանսա վէ Լճթիա տէվլէթէրի տէվլէթի միւշարիլէյ հանըն հիւքիւմատընա նասիհաթ իթմիշլէր տիր: Լճալէթու հալիլի պու տէվլէթին գանղը թարաֆլա ագտ ու րապթթաի միւնասէպէթ իտէճէյի մալիւմ տէյիլ իտէ տէ, էկէր մէտէլի Շարգիլէ մատտէսի մէյուտ նէ զուհուր իտէճէք օլուրա Լճրո փա տէվլէթէրի մէյանէսինտէ ու

մուսնին պիտի մուհարէպէ վուգու պուլարագ պիտի թերէատու պիտի թարաֆը իսթիսհապ իտէճէյի հարւր պուլ քերթէ վուգուի միւհթէմիլ օյան ճէնիկին 1855, սէնէսինտէքի վագատի մալիւմէյէ նէնդէմէյէճէյի պէտիհի տիր :

— 1) Երբ Երեսնամեայ տոնանմանընդ զայն թ միւքէմէլ պիտի սուրէթէ գօնաւաճաղընը պիտի տիրէ տիր , էիս պարը միւթէվարիտէյէ նազարէն Ին կիլթէրրա տէվլէթինին զապըթան վէ նէֆէրաթը պահրիսինտէն օլուպ մէկընէն մէմէքէթիւրի թարաֆըն տա պուլլունանլարա սէրիան ապտէթ էյլէմէք իւղրէ, խասսէթէն էմր վէրիւ միլ խոի : վէ եէնիտէն բուխասթ թալէպ իտէնլէրէ տախի իզին վէրիւ մէքտէն սարֆը նազար օլունտուղը միսիլլու միւթէթէրիգ սուրէթտէ քէլթու, կիւզար իտէն սէֆաինը հար պիլէնին տէրագապ 1 օնորայա թէ ճէմիւ իթմէլէրի տէվլէթը միւշա թիլէյհանըն թարաֆընտան իլան ու պէյան գըլընմըլոր :

— 2) Երբ տէվլէթիւրինին մուգատ տէմա Չին Իմէրաթօրույա ագտ էյլէմիլ օլուգըրը ահտնամէնին միւտ տէթի միւնգաղիլէ օլուգընտան , պուլուն թէճախի վէ Չինտէ պուլլունաճագ Երբ արըլարըն իսթէտիլէրի մէմէքէթէ կիտիպ իքթան ու իգտմէթ էյլէմէլէրի, վէ գանունը մէմէքէթ միւճիւպինճէ էմլաք էտին մէյէ քէսպը սէլահիլէթ իթմէլէրի վէ քէնտիլէրինտէն ահալի մահալիլէ տէն ֆաղլա վէրիլ արընմամսը վէ վէրիլ վէ բուսումաթ խուսուսուսուն Չինտէ մուգիմ սիւֆէրա իլէ միւղա քէրէ օլունմամսը ճա իճրա վէ իսթիհ սալինէ գալըլըլմամսը կիպի պաղը շուրութուն տախի ահտնամէյէ իլալէ սի տիւլլը մուհիտէ թարաֆընտան թէլլիֆ օլունմուլ օլուգըլ Երբ արըլարընտա մէրվի տիր :

— 3) Երբ տախիլ օլան էլէանըն էսմանը 3,155,689,000 ֆրանգա պալիլ օլաք րադ էվլէլէրի սէնէյէ նիսպէթէ 362 միլիոն ֆաղլա իտիսալաթ կէօրիւն միւշ վէ պուլուն 200 միլիոնու հէման գախիլէտէն նէլէթ իթմիլ օլուտուղը աղիալըլըլ տըր : Երբ մալիլէրի մէրգու մէնին սէնէի մէղքիւրէ իիւրաճաթը 2,972,306,000 ֆրանգ օլուպ , էվլէլէրի սէնէյէ գըլասէն 203 միլիոն նօգտան կէօրիւնմիւշ , վէ պուլուն 178 միլիոնու էմթէյի թի

ճարիլէտէն վէ 38 միլիոնու տախի ֆաղլիպալարտան իարիճէ կէօնտէրիլէն էլէատան վուգու պուլուպ , պու հալտէ իտիսալաթըն 183 միլիոն ֆրանգ իիւրաճաթտան զիստէ օլուգըլ թէպէյիւն իթմիլ տիր :

Երբ արմէն թ մէճիլիսինտէ , Հապէլ սէֆէրի իւղէրինէ սիվալար օլուպ , պու սէֆէրէ տահա չօք մաս իսթ կիտէճէք մի տէյի վիւքէլայա սիւալ օլունտուգտա , միւսիւ տիլլալէլին աղընտան լայրգը պիտի ճէվապ աղընմամսըլընտան , տահա չօք բարալար սարֆ օլաճաղը ֆէհմ օլուն մուշուր :

Կալ Գանիլլէլիլի Գաղաթըճա Գալլիսմագ իւղէ իսթիլ , էլ-լէ-1) Երբ Երեսնամեայ տոնանմանըն

1. Կաղարը , աղըր սըգը սըգը ման թար իլէ գաթալը բուգալարա տօլուրուպ , տայիմա սէրին պիտի մահալտէ հըֆը իթմէլի :

2. Գայիմա էյլէ լամպար գուլան մալը քի , կալ տօլուրաճագ եէրի , ֆիթիլին աշաղըսընտա պուլուն տուն :

3. Լամպարը տայիմա կիւնտիւղ լէրի թէմիլլէմէք վէ հաղըլլամագ :

4. Լամպարը տայիմա թէքմիլին տօլու թուլթագ , եանի տայիմա թէքմիլ տօլուրամագ , տախի աղ պիտի վագթ եանաճագտա :

5. Տըգաթ իթմէլի քի , լամպա եանաղը վագթ իլինտէ օլան կալ հիլ պիտի վագթ թէքմիլ թիւրէն սին վէ պօշ գալմաղըն :

6. Կալ եանըպ պիթմէք տէրէճէսինէ կէլտիլ վագթ , լամպալը սէյիւն տիւրմէլի եալընըլ իւթիստէն իւթլէյէրէք , աղըպ վէ եէնիտէն կալ տօլուրամագ իլին պէլլէմէլի քի լամպա պիտի էյի սօլուտուն : հէր հալտէ տըգաթ իթմէլի քի , լամպայա կալ տօլուրա լուտըլ հալտէ , ըլըլա եագըն օլմաղըն , ետիստ եագընընտա ըլըլ պուլլունմաղըն :

7. Լամպանը պիտի ճամը գըրըլորըլ հալտէ , եօգարտա թարիֆ իթտիլ յիմիլ միսիլլա իւթլէյէրէք սէօ յիւնտիւրիւլիւպ , պէլլէմէլի քի , ֆիթիլ եէրի սօլուտուն :

8. Լամպայը եագմագ իլին , ֆիթիլի գաթուլտան պիտի աղ եօգարը ալմալը վէ թուլթուլուրմալը , սօղրա թէքրար աշաղը կնտիլիպ ,

ճամընը եէրինէ գօյմալը , ճամ գօնաուգտան սօղրա ֆիթիլի թէքրար եօգարը ալմալը , ֆագաթ զալթ աղըր աղըր , վէ գաթուլտան եալընըլ ալէվ չըգաճաղընտան , ֆիթիլի գաթուլտան աղըլա գաթալ չըգարմամալը :

9. Պիտի գաղա զուհուրինտէ թուլթուն կաղը եէրէ ալմալը , վէ իւղէրինէ թօփրագ եա գում , եա քիւլ ալմալը , վէ հէքիմ կէլին ճէյէտէք , ինօանըն եանան եէրլէրինէ տախի զէյլին եա պաուլմ եաղը սիւրիւպ պէլլէմէլի :

Թէրաֆըլտան շունու տա իլա վէ իտէրիլ քի , թօփրագ , գում եա քիւլ հէր վագթ պուլունմաղընտան , թուլթուն կաղըն իւղէրինէ էքտէրիլ եիւնտէն պիտի շէյ գաթալմալը , եանի , ֆալիլ , հալը , քէլէ վէ էմալի օլան չուլար , վէ բաւ պուլտան շէյլէրի զայն թիւլայէ սա գընմալը , չիւնքիւ եիւն վէ քէլէ ալա ալէվ չըգարմալը , բամպուգ իտէ քէնտի տէ ալէվլէնի :

ԻԼԼՆ

Բէօշէ սարաֆըլարը հագընտա , միւհասիս օլան նիլալ իգթիլապընճա էւնաֆը մէրգու մէնին եէտլէրինտէ պուլունան թէգ քիլէլէրինին թէճ տիտի զէմանը օլան , սէքտէն տէօրթ սէնէսի մարթը թէգաթիւպ իլէտիլին տէն , շէհըր մէղքիւրիւն նիհայէթ օնպէլինէ գաուար , կէրէք թէպալը տէվլէթը Երեսնամեայ վէ կէրէք թէպալը եճնէպիլտէն , քէօշէ սարաֆըլըր իտէնլէր , քէթիսիտալէրի պուլլունան Սիւքեաս էֆէնտի մարիֆէթիլ թէգ քիլէլէրինի թէճախ իթտիլմէլի , վէ միւտտէթը մէղքիւրէ միւրուրինտէն սօղրա թէգ քիլէլէրի նի թէճախ իթտիլմէլի , վէ եա խօտ հիլ թէգ քիլէր ալմամըլ պուլունտուրիսէ , լագըմ կէլէն ճէղայի նագ տիլին իսթիհալ գըլընաճաղը մալ լիւմ օլմագ իլին , քէլիլէլէթ թիճալ թէ նէղարէթը ճէլիլէ սի ճանիպին տէն իլան օլունտու : Գիլ 10 զիլգա տէ ԿԱՀ վէ ֆիլ ԿԿ շուպաթ ԿԿԿ :

ՍԻԵԼԼԻԹ ԴԱԶԵԹԱ

ՅՈՒՍԵՖ ՎԱՐԻԱՆԵԱՆ

ՂԱԼԹՅՈՅ ԵՐԵՎԱ ԳԻՒՄԵՒ ՍՕԳՈՐ ԴՈՒՅԻ

Յ. ՄԻԼԵՆՏԵՆՍԿԻ ԹԱՊԱՆԵՆԻՍԵ